

การศึกษาเชิงวิเคราะห์กลวิธีการแปลและการปรับบทแปลจากเรื่องสั้น “คนกวาดถนน”

An Analytical Study of Translation Editing and Translation Process Applied in the Sweeper

สุมนtha ประดิษฐ์ศิลป์ และ นครเทพ ทิพย์สุราษฎร์

Sumontha Praditsilp and Nakonthep Tipyasupara

สาขาสหวิทยาการเพื่อวิชาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

Program English for Professional, Faculty of Liberal Arts, Rangsit University, Pathum Thani, Thailand

**Corresponding author, E-mail: nott_huso@yahoo.com*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการแปลและการปรับบทแปลเรื่องสั้นภาษาอังกฤษเรื่อง “คนกวาดถนน” แต่งโดย เอ.เอ็ม.เบอร์เรจ ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือ “Roald Dahl’s Book of Ghost Stories” รวบรวมโดย โรอัลด์ ดาห์ล แปลเป็นภาษาไทยใช้ชื่อ “ชั่วโม่งผี” โดย สาลินี คำจันท์ ในกระบวนการศึกษาผู้วิจัยได้นำหลักการปรับบทแปลของ ศัญฉวี สายบัว (2550) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยการจำแนกเนื้อความทั้งหมดออกมาจำนวน 20 ตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย 2 ระดับ คือการปรับระดับคำและการปรับระดับโครงสร้างภาษา จากการวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้งสองระดับ สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีการแปลนั้น ส่วนใหญ่เป็นการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เนื่องจากการแปลที่เป็นธรรมชาติใกล้เคียงกับภาษาที่ผู้อ่านคุ้นเคย ในส่วนของการปรับบทแปลระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป และการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ซึ่งพบเท่ากันทั้งสองประเภท ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุดเท่ากันสองประเภทเช่นเดียวกันคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี และการปรับระดับเสียง หรือการทับศัพท์

คำสำคัญ: การปรับบทแปล กลวิธีการแปล เรื่องสั้น

Abstract

The purpose of this research was to study the types of translation editing and translation process applied in the translated version of “the Sweeper”. This short story was collected by Roald Dahl in “Roald Dahl’s Book of Ghost Stories” and translated by Salinee Kamchan. The principles of translation editing proposed by Sanchawi Saibua were used as the framework to analyze 20 samples. The findings were classified in two levels: adjustment at word level and adjustment at structure level. The result showed that the type of the adjustment at word level which was most

frequently used was word and idiom deletion, followed by using a phrase or a sentence instead of a word. Rearrangement of word order in sentences and phrases and also transliteration were most frequently found in the structure level. The free translation technique was mostly used in order to maintain the meanings as close as possible to the original texts and the suitable language structure which the target readers were familiar with.

Keywords: Translation Editing, Translation Process, Short Story

1. บทนำ

การแปลวรรณกรรมภาษาอังกฤษ หรือวรรณกรรมเขาวงกตนั้น ถือเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวในสังคม ความคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสังคม วัฒนธรรมและทัศนคติที่แตกต่างกันของแต่ละภาษา แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือต้องรักษาความหมายเดิมไว้ให้ครบถ้วนไม่เปลี่ยนแปลง ผู้ที่ศึกษาเรื่องของการแปลวรรณกรรมจึงต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วน และควรเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ความแตกต่างทางด้านสภาพทางสังคม สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม รวมไปถึงการคงคุณค่า และความหมายในรูปแบบเดิมไว้อย่างครบถ้วน (สิทธา พินิจภูวดล, 2542)

วรรณกรรมภาษาอังกฤษสามารถแบ่งออกเป็นวรรณกรรมสมัยเก่า และวรรณกรรมสมัยใหม่ ภาษาและลีลาในการเขียนของแต่ละยุคสมัยย่อมไม่เหมือนกัน ผู้แปลจึงต้องระวังเรื่องความแตกต่างข้อนี้ไว้ให้ดี ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในการแปลวรรณกรรมภาษาอังกฤษ ก็คือความแตกต่างกันของรูปแบบโครงสร้างภาษา รวมไปถึงความแตกต่างทางด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี อีกทั้งทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การตีความและการแปลความหมายที่ผิด และยิ่งไปกว่านั้นอาจทำให้การถ่ายทอดความหมายมีความคลาดเคลื่อน (หอมหวน ชื่นจิตร, 2527) รวมถึงความพยายามของผู้แปล ที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา หรือสาระสำคัญหรือเจตนารมณ์ของเรื่องที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อออกมาได้อย่างครบถ้วน เป็นธรรมชาติ และเข้าใจง่าย ด้วยเหตุนี้การปรับบทแปล จึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ (นรินทร์ เพชรจำเริญสุข, 2561)

สำหรับการวิเคราะห์งานแปลนั้นผู้ศึกษาได้นำ หลักการปรับบทแปลของ สันยวิ สายบัว (2550) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ การปรับระดับคำ ซึ่งประกอบด้วย การเติมคำอธิบาย คือการเติมลักษณะนาม หรือข้อความสั้นๆ ลงไปในเนื้อหา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เพื่อแก้ปัญหาการไม่มีศัพท์เทียบเคียง การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงสิ่งเฉพาะกว่า ในกรณีที่คำในต้นฉบับไม่ได้มีในภาษาฉบับแปล การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่าง ๆ เพื่อบอกความสัมพันธ์นั้น ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย และการตัดคำหรือส่วนหนึ่งที่ไป เมื่อเป็นคำที่ไม่สำคัญ หรือเป็นคำที่ซ้ำซ้อน

นอกจากการปรับระดับคำแล้วยังมีการปรับระดับโครงสร้างของภาษา ซึ่งประกอบด้วย ระดับเสียง หรือทับศัพท์ เป็นการแทนที่เสียงที่ตรงกับเสียงในต้นฉบับ ระดับโครงสร้างของคำ คือความแตกต่างด้านไวยากรณ์ของภาษา หรือ เพศ พจน์ กาล ระดับประโยค แบ่งออกเป็น การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในวลีหรือประโยค รวมถึงระเบียบวิธีการนำเสนอความคิดว่าความคิดใดควรมาก่อนมาหลัง การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค เพื่อแสดง

ความสัมพันธ์ระหว่างวลีกับวลี หรือวลีกับประโยค การปรับการใช้ปฏิเสธ การปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจากของกริยาในประโยค และการเพิ่มและละคำในประโยค เนื่องจากความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา

ในเรื่องของกลวิธีการแปลนั้น ถือเป็นการถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรม จากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ผู้แปลจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ที่จะเชื่อมโยงวัฒนธรรมหนึ่งและอีกวัฒนธรรมหนึ่งเข้าไว้ด้วยกัน กลวิธีการแปลมีสองลักษณะด้วยกันคือ การแปลแบบตรงตัว (literal translation) เป็นการแปลที่รักษารูปแบบการเสนอความคิดของต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด ซึ่งหมายถึงคำ ระเบียบวิธีการเรียงคำ การจัดกลุ่มความหมายให้เป็นประโยค และการเรียงประโยค และการแปลแบบเอาความ (free translation) เป็นการที่ผู้แปลถ่ายทอดภาษาแตกต่างไปจากต้นฉบับ โดยการเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอความคิด หรือโครงสร้างวลีและประโยค ของต้นฉบับ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของสิ่งที่ต้นฉบับสื่อออกมาได้อย่างชัดเจน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลเรื่องสั้นของผู้แปลในด้านการถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับ ภาษาอังกฤษมาสู่ฉบับภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาประเภทของการปรับบทแปลที่ผู้แปลได้ นำมาใช้ในงานเรื่องสั้นภาษาอังกฤษเรื่อง “คนกวาดถนน” แต่งโดย เอ.เอ็ม.เบอร์ก ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือ “Roald Dahl’s Book of Ghost Stories” รวบรวมโดย โรอัลด์ ดาห์ล
3. ผู้ศึกษานำเรื่องสั้น “the Sweeper” มาศึกษาและวิเคราะห์เนื่องจาก ผู้รวบรวมเป็นนักเขียนที่ผลิตผลงานออกมามากมายไม่ว่าจะเป็น วรรณกรรมสำหรับเด็ก เรื่องสั้น บทกวี และสารคดี จึงเป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้อ่านทุกเพศ ทุกวัย

3. วิธีการศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหาทางภาษาเพื่อศึกษาถึงวิธีการปรับบทแปลของเรื่องสั้น “ชั่วโม่งผี” ในตอน “คนกวาดถนน” ที่นำมาใช้ในฉบับแปลภาษาไทยจำนวน 20 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายและครอบคลุมตามทฤษฎี หลักการแปลของ ศัญญา วิสาขบว (2550) ซึ่งยึดถือเป็นแนวทางเพื่อทำการวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแปลจากหนังสือ และทฤษฎี ต่าง ๆ โดยจำแนกออกเป็นหัวข้อ ความหมายของการแปล หลักทั่วไปในการแปล หลักภาษาไทย กระบวนการแปล กลวิธีการแปล การปรับบทแปล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการกำหนดกรอบลักษณะการปรับบทแปลตามแนวทางที่ได้ศึกษาค้นคว้าจาก ศัญญา วิสาขบว (2550) แล้วทำการอ่านต้นฉบับและฉบับแปล เพื่อศึกษาเชิงลึกด้วย

การสังเกต และการเปรียบเทียบบทแปลในเนื้อหาระหว่างต้นฉบับภาษาอังกฤษ กับฉบับแปลภาษาไทย จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องตามกรอบของการศึกษาที่กำหนดไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลในส่วนของการปรับบทแปลจากฉบับแปล และรูปเทียบเคียงจากต้นฉบับทั้งหมด จากนั้น จึงได้วิเคราะห์และจำแนกตามประเภทย่อยของการปรับบทแปลสอง ระดับ ได้แก่การปรับบทแปลในระดับคำ และการปรับบทแปลในระดับโครงสร้างภาษา

4. การสรุปและอภิปรายผลการศึกษาระงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้สรุปผลโดยรวมของการศึกษารั้งนี้และนำเสนอผลการวิเคราะห์การปรับบทแปลที่ใช้ในภาษาฉบับแปลในแต่ละระดับ และ ยกตัวอย่างการปรับบทแปลบางส่วนที่น่าสนใจ ซึ่งคัดลอกมาจากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในเรื่องนี้เพื่อประกอบการอธิบาย

4. ผลของการศึกษา

จากการศึกษางานแปลจำนวน 20 ตัวอย่าง และวิเคราะห์การปรับบทแปลทั้งสิ้น 60 ประเด็น ผู้ศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปล พบว่าการปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง ตรงตามหลักเกณฑ์ของ สัจฉวิ สายบัว (2550) ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเชิงปริมาณสรุปได้โดยเรียงลำดับในแต่ละประเภท จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า การปรับบทแปล ในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบ 12 ครั้ง การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ พบ 12 ครั้ง การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่าพบ 11 ครั้ง การเติมลักษณะนามข้างหน้า พบ 3 ครั้ง การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่าง ๆ พบ 2 ครั้ง การเติมคำอธิบาย การเติมข้อความสั้นๆ พบ 1 ครั้ง และ ในการปรับระดับโครงสร้างของภาษา ระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลีพบ 5 ครั้ง การปรับระดับเสียง พบ 5 ครั้ง การเพิ่มหรือละคำในประโยคพบ 3 ครั้ง การปรับระดับโครงสร้างของคำ พบ 2 ครั้ง การปรับการใช้กรรตุจากและกรรมจาก พบ 2 ครั้ง การปรับการใช้ปฏิเสธ พบ 1 ครั้ง การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค พบ 1 ครั้ง โดยจะเห็นได้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่ของการปรับบทแปลระดับคำและระดับโครงสร้าง

การปรับบทแปลระดับคำ				การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง			
ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ	ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1	การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป	12	20	1	การปรับเรียงวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี	5	8.33
2	การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	12	20	2	การปรับระดับเสียง	5	8.33
3	การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า	11	18.33	3	การเพิ่มหรือละคำในประโยค	3	5
4	การเติมคำอธิบาย /การเติม	3	5	4	การปรับระดับโครงสร้างคำ	2	3.33

การปรับบทแปลระดับคำ				การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง			
ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ	ลำดับที่	ประเภท	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
5	ลักษณะนามข้างหน้า การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่ม ความคิดต่างๆ	2	3.33	5	การปรับการใช้กรรตุวาจก และกรรมวาจก	2	3.33
6.	การเติมคำอธิบาย/ การเติม ข้อความสั้นๆ	1	1.67	6	การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค	1	1.67
				7	การปรับการใช้รูปปฏิเสธ	1	1.67

จากการศึกษาพบว่า ประเภทของการปรับบทแปล ในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป พบ 12 ประเด็น และ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำพบ 12 ประเด็น เช่นเดียวกัน รองลงมาคือ การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำอ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า พบ 11 ประเด็น ระดับประโยคที่พบมากที่สุดคือ การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี และการปรับระดับเสียง จำนวนเท่ากัน พบ 5 ประเด็น และถัดมาคือการเพิ่มหรือลดคำในประโยค พบ 3 ประเด็น ซึ่งกลวิธีการแปลนั้นพบว่าส่วนใหญ่เป็นลักษณะการแปลแบบเอาความ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาโดยเรียงลำดับตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

การปรับบทแปลระดับคำ

การปรับบทแปลระดับคำประเภทที่ปรากฏมากที่สุดคือการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ซึ่งในตัวอย่างของเรื่องสั้นที่ผู้ศึกษาได้เลือกมานั้น ส่วนใหญ่เป็นตัวอย่างที่ต้นฉบับใส่เพิ่มมา ทำให้เนื้อหาไม่กระชับ หรือเป็นข้อความที่ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้แล้ว ผู้แปลจึงต้องตัดคำหรือสำนวนในบางประโยคไป แต่ยังคงรักษาสาระสำคัญของเรื่องไว้ได้จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกออกเป็นสองประเภทคือ การละคำซ้ำ และการตัดข้อความทิ้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ “Tessa came under the spell of the house from the moment when she entered it for the first time.

She had an ingrained romantic love of old country mansions,” (Dahl, 2012: 206)

ฉบับแปล “พอเห็นบ้านของป้าลุดเกต เทสซาก็หลงรักทันที” (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 118)

ต้นฉบับ “But there’s no mystery that I’ve heard of, although I like to pretend there is, and even if I were the nursery governess there’s no young baronet within a radius of miles.” (Dahl, 2012: 212)

ฉบับแปล “แต่บ้านนี้ไม่มีอะไรลึกลับหรอกค่ะ หนูต้องแกล้งทำเป็นว่ามีเรื่องลึกลับ มีพี่เลี้ยงสาว มีขุนนางหนุ่ม” (ดาร์ล, 2535: 124)

จากตัวอย่างผู้แปลได้ใช้การตัดคำประเภทการละคำซ้ำ หรือคำที่มีความหมายซ้ำซ้อนในประโยคก่อนหน้านี้ที่ผู้เขียนได้เคยกล่าวถึงไปแล้ว เป็นประโยคที่มีความหมายเหมือนกัน เมื่อแปลออกมาแล้วมีความหมายคล้ายคลึงกัน ผู้แปลจึงได้ตัดคำหรือสำนวนดังกล่าวออก ถึงแม้จะตัดออกก็ไม่ได้ทำให้สาระสำคัญเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังทำให้เนื้อหาดูกระชับ เข้าใจง่าย ทั้งนี้ใจความสำคัญก็ไม่ได้เปลี่ยนไปจากของเดิมแต่อย่างใด

ต้นฉบับ “Tessa soon discovered these stone ghosts quite unexpectedly, and nearly always with a leap and tingly of surprise. (Dahl, 2012: 207)

ฉบับแปล “สวน เขมมิกจะพบรูปปั้นเหล่านี้ โดยไม่คาดคิดเสมอ...” (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 119)

ต้นฉบับ “She looked her best in candlelight, with her slim hands they at least would have pleased an artist – hovering like white moths over the keyboard of the piano.” (Dahl, 2012: 210)

ฉบับแปล “เธอดูสวยเป็นพิเศษในยามที่นั้งใกล้ๆแสงเทียนหน้าเปียโน นิ้วเรียวยาวของเธอเคลื่อนไหวไปตามคีย์เปียโนอย่างรวดเร็วราวกับการโบยบินของตัวผีเสื้อขาว” (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 122)

ต้นฉบับ “the carpets threadbare, mishandled the cheap furniture, broken everything frangible except their parents’ hearts,” (Dahl, 2012: 212)

ฉบับแปล “เดินบทพรมเก่าจนบาง ใช้เครื่องเรือนราคาถูก เครื่องครัวและจานชาม แตกๆ ร้าวๆ” (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 124)

จากตัวอย่างผู้แปลใช้ประเภทการตัดข้อความทิ้ง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหา การใช้คำศัพท์ที่ซ้ำซ้อนและฟุ่มเฟือยในฉบับแปล ด้วยการตัดคำหรือสำนวนที่ไม่สำคัญออก โดยที่ความหมายของคำหรือสำนวนที่ตัดไม่มีผลกระทบต่อเนื้อความในต้นฉบับ และผู้อ่านก็ยังสามารถเข้าใจเนื้อหา หรือใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างครบถ้วน ตรงตามข้อสรุปของ สัจฉริย สายบัว (2550)

การปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดอีกหนึ่งประเด็นคือ การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ เนื่องจากคำหรือภาษาในต้นฉบับ หรือภาษาอังกฤษนั้น บางคำจะไม่ได้มีคำแปลที่ตรงตัวในภาษาไทย หรือไม่มีคำศัพท์ที่สามารถเทียบเคียงได้จากต้นฉบับ ดังนั้นผู้แปลต้องแปลโดยการอธิบายความโดยการใช่วลีหรือประโยคในการอธิบายลักษณะของสิ่งนั้น ๆ แทน ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

ต้นฉบับ (Dahl, 2012)

ฉบับแปล (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535)

Pathetic (หน้า 211)

น่าสงสาร (หน้า 123)

Comfortless (หน้า 211)

ที่ไม่ค่อยสะดวกสบาย (หน้า 123)

ประเด็นแรกเป็นประเภทของกลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่า คำคุณศัพท์หลายๆคำประกอบด้วยหน่วยความหมายที่มีหลายๆความหมายรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งภาษาไทยไม่มีคำเหล่านี้ จึงต้องใช้คำหลายๆคำในภาษาไทยเข้ามาแทนคำที่มีปัญหาในภาษาอังกฤษ ผู้แปลได้ใช้ลักษณะการแปลโดยการใช่วลีแทนคำ โดยการเลือกหาวลีที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำที่เป็นปัญหานั้นให้มากที่สุด ซึ่งการแปลด้วยลักษณะเช่นนี้อาจไม่ได้ยึดติดกับรูปแบบมากนัก หากแต่เน้นความเข้าใจในบริบทเดียวกันกับสิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารถึงผู้อ่านเป็นสำคัญ (ปาริชาติ ญาณวรี, 2544 :น:126)

ต้นฉบับ (Dahl, 2012)

ฉบับแปล (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535)

Gallied (page 207)

ระเบียบแสดงรูปวาด (หน้า 120)

hobbled (page 218)

เดินโซเซ (หน้า 130)

Satyr (page 207)

คนครึ่งม้า (หน้า 119)

ประเด็นที่สอง เป็นประเภทของกลุ่มคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายกริยา และคำนามของประโยค เนื่องจากในต้นฉบับคำที่ปรากฏเมื่อแปลเป็นภาษาฉบับแปลจะเป็นคำที่มีความหมายที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากในภาษาฉบับแปล ไม่มีคำที่สามารถรองรับคำหรือความหมายทั้งหมดในภาษาต้นฉบับได้ จึงต้องมีการใช้คำหลายคำที่ประกอบกันเข้าในรูปของวลี เพื่อถ่ายทอดความหมายนั้นให้อ่านเข้าใจตรงตามเนื้อเรื่องต้นฉบับ โดยวลีดังกล่าวได้อธิบายความได้อย่างถูกต้องชัดเจน แล้วปรับให้กลมกลืนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อให้ฉบับแปลเป็นที่เข้าใจยิ่งขึ้น (ปรีชาดิ ชัยรักษ์, 2557: น:699)

การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง

การปรับบทแปลระดับ โครงสร้างที่พบมากที่สุดคือการปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี เนื่องจากความแตกต่างกันระหว่างโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับและฉบับแปล ผู้แปลจำเป็นต้องเรียบเรียงเนื้อหาให้เหมาะสมกับรูปแบบภาษาในฉบับแปล ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ประเภทหลักๆ ได้แก่ การสลับตำแหน่งกริยาวิเศษณ์ การเรียงคำในนามวลี และการสลับตำแหน่งอนุประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ I don't like to ask Miss Ludgate, because, although she's a dear, there are questions I couldn't ask her. (Dahl, 2012: 212)

ฉบับแปล ป้าลูกเตใจดี แต่หนูไม่อยากถามอะไรซักแซก (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 124)

จากตัวอย่างเป็นการสลับตำแหน่งของอนุประโยค โดยในต้นฉบับประกอบไปด้วยข้อความ 3 ข้อความ ซึ่ง 2 ข้อความ เป็นอนุประโยค คือ there are questions I couldn't ask her. และ although she's a dear, ส่วน I don't like to ask Miss Ludgate เป็นประโยคหลัก ในฉบับแปลผู้แปลได้จัดลำดับข้อความโดยการสลับตำแหน่งอนุประโยคขึ้นก่อนคือ “ป้าลูกเตใจดี” แล้วจึงตามด้วยประโยคหลักคือ “แต่หนูไม่อยากถามอะไรซักแซก” เพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์และโครงสร้างของความหมายให้ถูกต้องและง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้อ่าน

ต้นฉบับ It was late summer when Tessa first took up her abode at Billingdon Abbots, (Dahl, 2012: 212)

ฉบับแปล เมื่อเทสซ่าเริ่มมาทำงานที่คฤหาสน์ ขณะนั้นตรงกับปลายฤดูร้อน (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535: 126)

จากตัวอย่างคือประเภทของการสลับกริยาวิเศษณ์ในเรื่องของเวลา หรือ Time clause คือข้อความ It was late summer ซึ่งเป็นอนุประโยคหลัก บอกถึงช่วงเวลาคือปลายฤดูร้อน และอนุประโยค when Tessa first took up her abode at Billingdon Abbots, ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในรูปของกริยาวิเศษณ์ ผู้แปลได้ใช้การสลับส่วนขยายดังกล่าวในฉบับแปล เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น และทำให้บทแปลเข้าใจง่าย และเป็นธรรมชาติ (ภาสกร ทอนมณี, 2554) ตาม

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าการปรับเรียงคำในวลีหรือประโยคนั้นเป็นผลมาจากความแตกต่างของโครงสร้างของภาษา และเพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างไวยากรณ์ของฉบับแปล ความแตกต่างกันของโครงสร้างภาษาต้นฉบับและฉบับแปล โดยอาจอยู่ในรูปของคำคุณศัพท์ คำนาม หรือวลีขยายความ ในขณะที่โครงสร้างต้นฉบับนิยมนำส่วนขยายไว้ด้านหลัง คำนาม ซึ่งหากแปลตรงตัว ตามรูปแบบต้นฉบับอาจสื่อความหมายคลาดเคลื่อน ผู้แปลจึงต้องจัดวางตำแหน่งของคำใน วลีใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วน

ส่วนการปรับบทแปลระดับโครงสร้างในลำดับถัดมาคือการปรับระดับเสียง หรือการทับศัพท์ ซึ่งในเรื่อง “คนกวาดถนน” นั้นมีการกล่าวถึงบุคคล หรือสถานที่ ที่เป็นชื่อเฉพาะ จากการสังเกตพบว่า ผู้แปลไม่ได้ใช้กฎเกณฑ์ ตายตัว ของราชบัณฑิตยสถานมาใช้ในการทับศัพท์ แต่จะใช้การทับศัพท์ตามการออกเสียงของเจ้าของภาษาที่มีความ คำนึงมากกว่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ (Dahl, 2012)	ฉบับแปล (โรอัลด์ ดาห์ล, 2535)
furnished only with a Gromwelling (หน้า 211)	ชุดโครมเวลล์ (หน้า 120)
Grand piano (หน้า 211)	แกรนเปียโน (หน้า 122)
Lord (หน้า 211)	ลอร์ด (หน้า 124)
hollies and the laurels (หน้า 211)	ไบฮอลลี่และลอเรล (หน้า 127)
it was mainly Jacobean, (หน้า 206)	จาโคบิน (หน้า 119)

จากตัวอย่างนั้น จะสังเกตว่าในเรื่อง “คนกวาดถนน” นั้นผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชนบทของ ประเทศอังกฤษในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ดังนั้นคำเรียกสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ชื่อคน สถานที่ ยศหรือตำแหน่งต่าง ๆ จะเป็นคำที่เป็นชื่อเฉพาะของทางภาษาต้นฉบับ ซึ่งผู้แปลนั้นไม่สามารถแปลโดยใช้วิธีอื่นได้นอกจากการปรับระดับเสียง หรือการทับศัพท์ เช่นคำว่า Gromwelling หรือชื่อเรียกตำแหน่งขุนนาง เช่น Lord หรือสิ่งของที่เป็นชื่อเฉพาะต่าง ๆ เช่น grand piano ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของเปียโน ดังนั้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสับสน หรือไม่เข้าใจว่ากำลังกล่าวถึง สิ่งใด ผู้แปลจึงได้ใช้การปรับบทแปลระดับโครงสร้างโดยการทับศัพท์ตามการออกเสียงของภาษาต้นฉบับ เพราะ หลายคำนั้นผู้อ่านก็มีความคุ้นเคยอยู่แล้ว เนื่องจากมีการยืมคำมาใช้ในภาษาฉบับแปลอยู่บ้าง ทำให้ผู้อ่านจะเข้าใจ ความหมายได้ง่ายขึ้น

ในส่วนของการวิธีการแปลเรื่องสั้น “ชั่วโม่งผี” ตอน คนกวาดถนนนั้น พบว่าเป็นการแปลแบบตรงตัว และ บางข้อความก็มีการแปลแบบเอาความควบคู่ไปด้วย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลแบบเอาความ ซึ่งข้อดีของการแปล แบบเอาความก็คือ ทำให้เนื้อหามีความกระชับ มีการเปลี่ยนโครงสร้างของภาษาที่แตกต่างจากต้นฉบับ เพื่อให้ผู้อ่าน หรือกลุ่มเป้าหมาย ได้รับความบันเทิงจากการอ่านได้อย่างเต็มที่ รวมถึงน้ำเสียงของภาษาที่ผู้แปลใช้นั้นจะเป็นภาษา โบราณ มีการใช้สำนวนโวหาร สุภาษิต คำพังเพยในภาษาไทยร่วมด้วย เป็นการแปลที่เน้นความหมายของ ภาษาต้นฉบับโดยให้ความสำคัญกับ ความสละสลวยของภาษาปลายทาง Newmark (1988) เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจบริบท

ของเนื้อหาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่ยังคงรักษาเนื้อความ หรือโครงสร้างเดิมตามข้อความในต้นฉบับ หรือความหมายโดยรวมของการสื่อสารทางภาษาของผู้เขียนไปยังผู้อ่านก็ยังคงอยู่

5. บทสรุป

โดยสรุปแล้วในการแปลนั้น ผู้แปลได้ใช้การปรับบทแปลทั้ง 2 ระดับคือระดับคำ และระดับโครงสร้าง ซึ่งการปรับบทแปลในระดับคำนั้นสามารถพบได้บ่อยกว่า และทำได้ง่ายกว่าระดับโครงสร้าง ส่งผลให้สามารถเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ง่ายกว่า อาจเป็นเพราะหน่วยคำเป็นสิ่งที่สามารถใช้สื่อสารกับผู้อ่านได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด แต่ความแตกต่างทางด้านโครงสร้างของภาษา ทำให้ผู้แปลต้องมีการปรับบทแปลในระดับโครงสร้าง เพื่อให้ถูกต้องตามไวยากรณ์ของภาษา และเพื่อความสละสลวย เป็นธรรมชาติ ผู้อ่านก็จะได้รับอรรถรสในการอ่านเทียบเคียงกับในต้นฉบับได้

การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาประเภทของการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลเรื่องสั้น “the Sweeper” ประพันธ์โดย เอ.เอ็ม. เบอเร็จ เรื่องสั้นนี้ได้รับการรวบรวมไว้ในหนังสือ “Roald Dahl’s Book of Ghost Stories” โดย โรอัลด์ ดาห์ล แปลโดย สาลินี คำฉันท์ โดยใช้หลักเกณฑ์การปรับบทแปลของ สัญฉวี สายบัว (2550) เป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า กลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นการแปลแบบเอาความมากกว่าการแปลแบบตรงตัว เนื่องจากทำให้งานแปลมีความเป็นธรรมชาติมากกว่า และการปรับบทแปลในระดับคำที่พบมากที่สุดคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป และการใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ส่วนการปรับบทแปลในระดับโครงสร้างภาษาที่พบมากที่สุดคือ การปรับวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี และการปรับระดับเสียงหรือการทับศัพท์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทฤษฎีและการปรับบทแปลครั้งนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาการปรับบทแปลเพิ่มเติมคือ ควรมีการศึกษาการปรับบทแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องอื่น ๆ ของ สาลินี คำฉันท์ เพื่อเปรียบเทียบว่าผู้แปลมีการใช้วิธีการปรับบทแปลและกลวิธีการแปลในลักษณะใด รวมถึงการใช้ทฤษฎีของนักวิชาการท่านอื่น ๆ นอกเหนือจาก สัจฉวี สายบัว เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความหลากหลาย และนอกจากการวิเคราะห์จากเรื่องสั้น คนกวาดถนน แล้วควรมีการวิเคราะห์จากเรื่องสั้นเรื่องอื่น ๆ ในหนังสือชั่วโม่งผี เนื่องจากเป็นเรื่องสั้นที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วจากเรื่องสั้นกว่า 700 เรื่อง และควรเลือกศึกษาการปรับบทแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องอื่น ๆ ของ โรอัลด์ ดาห์ล เพิ่มเติม เพื่อศึกษาความแตกต่างของงานเขียนของนักเขียนแต่ละคน เพื่อให้งานวิจัยมีความครอบคลุมในทุก ๆ ด้านมากยิ่งขึ้น

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. นครเทพ ทิพย์สุราษฎร์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าแก่ผู้ศึกษา เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอา

ใจใส่เป็นอย่างยิ่ง งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่คณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์อันมีค่าให้ อีกทั้งครอบครัวของผู้ศึกษา ผู้เป็นแรงผลักดันและให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

7. การอ้างอิง

- บุรินทร์ เพชรจำเริญสุข นครเทพ ทิพย์สุภราชฤทธิ์ และ สายันท์ กอเสถียรวงศ์. (2561). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลจากเรื่องสั้น “อีไลส์กับผีทะเล”, รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เบญจมิตรวิชาการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยธนบุรี (30 พฤษภาคม 2561), น: 343-349.
- ปาริชาติ ชัยรักษ์. (2557). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การปรับบทแปลและกลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง ลิฟต์มหัศจรรย์. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวิชาชีพ, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปาริชาติ ญาณาวรี. (2537). *สื่อสารด้วยการแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มายิก.
- โรอัลด์ ดาห์ล. (2535). *ชั่วโม่งผี*. แปลโดย สาลินี คำฉันท์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผีเสื้อ.
- สัจฉริย สายบัว. (2560). *หลักการแปล*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิ พินิจกุล. (2542). *คู่มือนักแปลอาชีพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- หอมหวาน ชื่นจิตร. (2527). *การแปล: อาชีพผู้แปล* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โรงพิมพ์ในเต็ดโปรดักชั่น.
- Dahl, R. (2012). *Roald Dahl's Book of Ghost Stories*. London: penguin books.
- Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. London: Prentice Hall International.